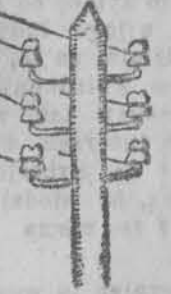

ŁÓDŹ POLSKI

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Cena numeru pojedynczego m. 2.

Adres Redakcji i Administracji:
Piotrkowska 106. Telefon 199.

Redaktor, lub jego zastępca przyjmują wyłącznie od 5-6 po po
Rękopisów niezamówionych Redakcja nie zwraca.

Walki wojsk Rzeczypospolitej.

Warszawa, 5 września (PAT). Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 5 września:

Wojska litewskie wspomagane przez bolszewików w dalszym ciągu atakują nasze oddziały i posuwają się w kierunku na Suwałki Augustów. Oddziały nasze w śmiałym wypadku na Kamieniec Litewski rozbiły brygadę sowiecką biorąc 400 jeńców i 8 dział z amunicją.

Na odcinku Bugu odparto ponowne ataki nieprzyjaciela. Jeden z oddziałów bolszewickich został pod Włodawą wciągnięty w zasadzkę przez grupę gen. Balachowicza i następnie w świetnej akcji pościgowej zupełnie rozbity.

W rejonie Hrubieszowa oddziały nasze po 2 dniowej przerwie zostały celem przeprowadzenia przeszły ponownie do energicznych działań zaczepnych.

W Małopolsce sytuacja nie zmieniła.

Pod Gólgorami wzięliśmy kilkudziesięciu jeńców.

Naczelné dowództwo wojsk polskich
Sztab generalny.

Wobec napadu wojsk litewskich.

Oświadczenie ministra spraw zagranicznych.
Depesza rządu polskiego do Ligi Narodów.

Warszawa, 5 września. (Pat.) Wydział prasowy Min. spraw zagranicznych komunikuje:

Rząd polski znalazł się przed aktem nieczym nieusprawiedliwionego rozpoczęcia przez wojska litewskie działań wojennych. Obejmując z powrotem w posiadanie terytorja południowej suwalszczyzny przyznane Polsce aktem Rady Najwyższej dnia 8 grudnia 1919 roku, natrafił na opór litewski wtedy, gdy rząd nasz starał się uniknąć jakiegokolwiek konfliktu i dążył do nawiązania łączności i braterskiego współzycia i współpracy z tak bliskim nam narodem litewskim. Pragnąc uczynić ze swej strony wszystko, aby wstrzymać zatarg zbrojny, rząd polski zwrócił się dnia 4 bm. telegraficznie do Ligi narodów z następującą depeszą:

Z chwilą odwołania wojsk polskich, rząd litewski zawarł układ z rządem sowieckim, w myśl którego rząd litewski upoważniał szermową armię do skorzystania z terytorjów, uważanych przez wyżej wymieniony rząd jako litewskie, dla przemarszu przez nie wojsk. Fakt ten sam przez się był wyraźnym naruszeniem zasad neutralności w wojnie między Polską a sowiekami, gdy w czasie odwołania wojska polskie widziały się zmuszonymi do ewakuacji terytorjów etnograficznie polskich (powiaty augustowski i sejneński), które były ostatecznie przyznane Polsce przez decyzję Rady Najwyższej dnia 8 grudnia 1919 r. Wojska litewskie okupowały te ziemie i w czasie okupacji popełniły wiele nadużyć w stosunku do ludności polskiej na skutek jej bezużytecznych względem Rzeczypospolitej polskiej.

Gdy z kolei armja polska po odparciu inwazji bolszewickiej wkroczyła na terytorjum powiatów augustowskiego i suwalskiego rząd litewski zwrócił się do rządu polskiego z notą komunikującą mu, iż nie uznaje poprzednio uchwalonych granic oraz z żądaniem by wojska polskie cofnęły się po za linię Grajewo — Augustów — Stubin. Rząd polski odpowiedział notą, w której prosił przyjaźnie, aby wojska litewskie cofnęły się po za granicę uznane jako polskie oraz zapro-

nował bezpośrednio pertraktacje w celu załatwienia wszelkich kwestii spornych. W czasie posuwania się na ziemiach etnograficznie polskich, wojska polskie starały się uniknąć wszelkiego przelewu krwi, tak że kilka oddziałów litewskich, które rozbrojono natychmiast wypuszczono wracając im broń pomimo ich nielegalnego przebywania na terytorjum polskim. Przez to pojednawcze stanowisko rząd polski miał nadzieję dojść do przyjacielskiego rozwiązania polsko-litewskich nieporozumień.

W tym stanie rzeczy w nocy z dnia 1 na 2 września stacjonujący w Sejnach oddział kawalerji został zaatakowany przez litwinów, na skutek czego wycofał się tracąc 4 ludzi, następnie armja litewska zaatakowała Suwałki i posuwała się na Augustów bez poprzedniego wypowiedzenia wojny. Zostało stwierdzone, że wojska bolszewickie współdziałały z tym ruchem wojennym z wojskami litewskimi, pozatem rząd polski posiada ściśle dane o bolszewickiej koncentracji, dokonującej się na terytorjum litewskim poza linię litewskiego następowania.

Tym sposobem rząd polski znalazł się wobec faktu bezpośredniego ataku ze strony Litwy. Nie ulega wątpliwości, że wojska litewskie połączyły się z czerwoną armją i że rząd litewski stał się narzędziem w ręku rządu sowieckiego.

Biorąc pod uwagę wezwy, które od kilku wieków łączyły w braterskim związku narody polski i litewski, rząd polski z największą przykrością widziałby się zmuszony uciec do użycia sił zbrojnych dla uwolnienia swego terytorjum. Pragnąc pokoju ze wszystkimi swymi sąsiadami, a przedewszystkiem z narodem litewskim, rząd polski prosi Ligę Narodów, aby zechciała użyć swego wpływu, celem powstrzymania tego nowego rozlewu krwi.

Rząd polski przedsięwziął kroki aby uniknąć o ile można kontaktu z wojskami litewskimi i będzie unikał zetknięcia się oddziałów dopóki sytuacja strategiczna na to pozwoli, ale widziałby się zmuszonym uznać w stanie wojny z Litwą, jeżeli w przeciągu kilku dni wojska litewskie nie opuszczą

całkowicie polskiego terytorjum i nie zaprzestaną współdziałania z armją bolszewicką. Ponadto bez względu na niebezpieczeństwo dla ochrony polskich granic, jakin grozi koncentracja wojsk bolszewickich, rząd polski będzie się uważał za zupełnie uprawnionego do przeprowadzenia operacji wojennych na terytorjum gdzieby się znajdowały nierozbrojone wojska bolszewickie.

Przekładając te fakty Lidze Narodów mam zaszczyt prosić o użycie wszystkich środków, którymi ona rozporządza w celu powstrzymania rządu litewskiego w jego zagadkowym przedsięwzięciu oraz w celu oszczędzenia narodowi polskiemu przykrości walki z bratnim narodem.

Podp. Sapieha.

Przed konferencją w Rydze.

Odpowiedź Litwy.

Warszawa, 5 września. (Pat.) Ministerjum spraw zagranicznych komunikuje: Rząd polski otrzymał od reprezentanta swego w Rydze posła Kamienieckiego wiadomość, że rząd litewski zgodził się na gwarancję co do nietykalności osób i nienaruszalności korespondencji, których domagał się komisarz ludowy dla spraw zagranicznych Cziezerla dla delegacji pokojowej rosyjskiej. O zgodzie tej poseł Kamieniecki zawiadomił bezpośrednio rząd sowiecki. Należy zatem spodziewać się, że szybkim wznowieniu rokowań pokojowych w Rydze nie już nie stanie na przeszkodzie.

O polskich warunkach pokojowych

Wiedeń, 5 września. (PAT) — „Neue Freie Presse“ zamieszcza artykuł, w którym zaznacza, że polskie warunki pokojowe są mimo świetnych zwycięstw nader umiarkowane. W oświadczeniu, że

podstawą rokowań ma być linja Bugu i Zbrucza tkwi daleko idące ustępstwo, gdyby bolszewicy, pisze dziennik, posiadali dobrą wolę, musieliby na tej podstawie przyjąć do porozumienia, jest przytem jasnym, że Polska nie zrzeka się pretensji do obszarów leżących dalej na wschód. Sprawa ta będzie przedmiotem rokowań. Żądanie polskie, co do zwrotu zagrabionych przez carat dzieł sztuki i pamiątek historycznych nie powinny napotkać na odmowę.

Kwestja ruchu tranzytowego między Niemcami a Rosją powinna być raczej przedmiotem traktatu handlowego. Polska musi zachować sobie prawo zwierzchności nad linią kolejową Grajewo-Białystok.

„Neue Freie Presse“ kończy uwagę, że polskie warunki pokojowe w odróżnieniu od rosyjskich, nie usiłują żadną miarą mieszać się w wewnętrzne sprawy rosyjskie.

Wielki pożar w Wiaźmie.

Berlin, 5 września. (P. A. T.) Biuro Wolfa donosi: W mieście Wiaźmie wybuchł 17 sierpnia pożar w jednej z fabryk. Natychmiastowe śledztwo uznało 130 winnych. Pomiędzy nimi znaczna ilość wojskowych, rewolucyjny sąd wojskowy skazał 12 osób na śmierć przez rozstrzelanie, 14 osób pomiędzy nimi komendant bataljonu i garnizonu zostało skazanych na 15 lat robót przymusowych. Część na mniejszą ilość lat. 48 osób zostało uwolnionych.

Utarczki wojsk litewsko-litewskich.

Wiedeń, 5 września. (P. A. T.) W. B. K. donosi z Moskwy, że na granicy litewsko-litewskiej przyszło do potyczki między wojskami litewskimi a litewskimi.

Reewakuacja ludności.

Warszawa, 5 września. (PAT) Ministerstwo spraw wewnętrznych komunikuje, że powrót ludności cywilnej do powiatów zamoyoskiego i szczuczynskiego dozwolony jest bez żadnych ograniczeń.

**Kupujcie
Pożyczkę
Odrodzenia!**

Okno do Rosji.

Pod tym tytułem zamieszcza specjalny sprawozdawca „Berliner Tageblattu“, p. Hans Vorst, korespondencję z Rewla, rzucającą ciekawe światło na stosunki estońskie i państw granicznych wogóle, lecz przedewszystkiem na stosunki tychże państw z bolszewikami.

P. Vorst wspomina sobie, jak to swego czasu Piotr Wielki, stanowiący n d zatoka Fińska, miał rzec, że musiał Rosji otknąć do Europy wyrąbać. Wprawdzie teraz, wskutek wojny z państwami granicznymi, jest to okno dla sowieków zatłakane — wszelako dla służby wywiadowczej zostało jeszcze sporo szpar i szczelin, któremi przeciekają wiadomości z Europy. Tak, że Rosja wie dziś znacznie więcej o Europie, niż Europa o Rosji. A nawet stosunki ułożyły się tak, że obecnie Rewel jest tem jedynym oknem, przez które Zachód może wglądać do Rosji — od chwili zawarcia pokoju między Estonją, a krasnym rządem.

Jednakże szyba w tem oknie jest mętna — a nawet jest to, ściślej mówiąc, nie okno, lecz wyziernik, dający widok na Wschód mocno związany. Przyczyna leży w tem, że pokój estońsko-sowiecki jest to właściwie pokój papierowy, a w każdym razie w niczem nie podobny do tego, co dawniej nosiło miano pokoju. A jeśli inne państwa, sąsiadujące z Rosją, pódają za przykładem Estonji, spotka-

VESTA

znakomity środek przeciwko węgrom, przyspomi i rozszerzonym porom, wybiela i pięknie matuje cerę, znakomity środek po goleniu.
Wyrób Laboratorjum
KALOTECHNIKA
Żądane wszędzie. 619-16

Je ten sam los. Tedy najpierw ograniczenie ruchu na granicy. Albowiem wygłodniały i z laski bolszewickiej pozbawiony wszelkiej wytwórczości kolos rosyjski, zrzuca się łapczywie na wszelki towar — i bez tych ograniczeń mógłby wysssać Estonją i każde państwo do ena.

Jednakże urzędnicy graniczni nie są z kamienia i mogą się zlaźczyć okoliczności, w których mięknie. A przeto idąc ulicą Rewla, widzisz puste witryny sklepowe, ale za to przemysłowość na granicy kwitnie, aż miło. Bujno rosło... A nie przeszkadza mu wcale surowa norma, chwytająca w kleszcze ruch osobowy.

Bo paskarze także przecież nie są z kamienia. A równocześnie mają odwagę i drwają sobie z estońskiej i bolszewickiej sprawiedliwości. W Rewlu założyli sobie osobliwego autoramentu międzynarodową centralę paska, któremu nie wystarczy już sama wysokość sumy, ale jeszcze musi być odpowiednio dobrana waluta. Hotele przepelnione są różnymi agentami, zapędzającymi się w głąb Rosji na smyczy spekulacji. Bywa tak — i to jest najbardziej złoty interes — że przemycą się do Rosji towary, szczególnie tam poszukiwane, sprzedaje się je tamże w wolnym handlu, czyli w pasku, za ruble sowieckie, albo inne, poczem zakupuje się złoto, albo klejnoty (stosunkowo podobno tanie w Rosji) i przemycą się je do Estonji. Tak wygląda to koło wiecznego powrotu... Albo znów handluje się walutą. Akcje wywaszczonych i znacjonalizowanych przedsiębiorstw przemysłowych sprzedaje się z bajecznym zyskiem na rynkach skandynawskich.

Rosja jest obecnie polem wyścigów dla kapitału angielskiego, amerykańskiego i niemieckiego. Pewien redak p. Vorsta, który zwrócił mi na to uwagę, wyraził pewność, że niebawem już własność prywatna w dziedzinie przedsiębiorstw przemysłowych zostanie w Rosji przywrócona.

Rosja zmonopolizowała bowiem cały handel zagraniczny. W tymto handlu legalnym i publicznym, otrzymała do końca czerwca wszystkiego 1300 wagonów towaru przez Narwe, w tem dwie trzecie ziemniaków na sadzenie w Estonji. Z początkiem bieżącego roku zamysłali władze sowieckie utworzyć „landusz eksportowy“, w wysokości miljarda rubli w złocie, na pokrycie importu w roku 1920. Jednakże — jak donosi „Zycie ekonomiczne“, urzędowy organ gospodarczy sowiecków — skutek był bardzo nieświetny, a na finaso złożyły się i trudności gospodarcze i tarcia wśród samych komisarzy. Według owego dziennika, wartość towarów, przygotowanych na wywóz, wynosi 40 do 50 milionów rubli w złocie — w rzeczywistości zaś wywieziono do połowy lipca zaledwo 150 wagonów łą.

Można w Rewlu spotkać ludzi, którzy we własnym mianem są doskonałe poinformowani o stosunkach rosyjskich, ponieważ

zostają w „dobrych stosunkach“ z bolszewicką delegacją handlową... na której czele stoi dawny komisarz ludowy, Gukowski.

partii komunistycznej (bolszewików) Ukrainy. — Odezwe do robotników i włościan Ukrainy. — Polityka wojenna. — Polityka agrarna. — Ustawa o zaopatrzeniu włościan w przedmioty koniecznej potrzeby.

Agitacyjna bibuła bolszewicka.

„Krasnoarmiejec“ donosi, że w jednym tylko miesiącu wysłano na front polski 115 tysięcy odezwe, 30.000 gazet polskich i 46 tysięcy widoków z karykaturami.

Łódź.

Zjazd pełnomocników O. R. W. R. O. P.

Odbyty w dniu 3-im września 1920 roku zjazd pełnomocników państwowych i miejskich O. R. W. R. O. P., starostów i prezydentów miast wydziału województwa łódzkiego po obradach trwających od godziny 10 do 4 i pół...

Zblierając to wszystko, dochodzi p. Vorst do wniosku, że obecne runięcie sowietów wywołałoby jeszcze większy chaos...

Tak tedy mętna jest szyba w oknie, przez które spogląda się w głąb Rosji.

Z prasy bolszewickiej.

Agitacja bolszewicka na Ukrainie.

W celu agitacji za rozszerzeniem bolszewizmu na Ukrainie, wydano broszurę, zawierającą 26 stronic druku, zatytułowaną: „Polityka sowiecka na Ukrainie“.

niymi stosunkami, jako zasilek nadzwyczajny;

- c) uskutecznić wypłaty zasiłków z funduszu O. R. W. R. O. P. zaliczkowo na poczet zapomóg rządowych... d) wystąpienie do władz centralnych z żądaniem przyśpieszenia asygnowania funduszu... e) upoważnić wojewodę do poezynienia u władz wojskowych...

W sprawie jednorazowej daniny w naturze, dokonano jej rozdziału na powiaty i miasta ustanawiając same świadczenia w pieniądzu z tym, że może i powinno być ono uszczuplane...

W końcu postanowiono przystąpić do zorganizowania wytworni względnie bezzwicznego nabycia tych przedmiotów, które dostarczone być winny zgodnie z treścią ustawy...

Po omówieniu jeszcze innych spraw niniejszego lub lokalnego znaczenia obrady zakończono.

Wiadomości bieżące.

Kursy dla dorosłych.

Z dnem 15 września r. b. rozpoczynają się lekcje na kursach dla dorosłych przy tow. kult. ośw. „Naprzód“.

Ze Związku nauczycielstw.

W nadchodzącą sobotę dn. 11 b. m. w lokalu Związku P. N. S. P. o godz. 7-jej popołudniu odbędzie się walne zgromadzenie członków.

Teatr Polski.

W poniedziałek, dnia 6 b. m. „Wyzwolenie“ dla zrzeszeń i inteligencji pracującej, ceny niższe.

Od niedzieli, dnia 12 b. m. poczyną się lekcje w Szkole Męskiej, celem propagowania kultury sztuki teatralnej wśród najszerzych warstw publiczności...

W środę, jako w dzień świąteczny, odbędą się dwa widowiska: o g. 3 pop. po cenach popularnych odegrany będzie „Pan Jowiński“...

Kradzież.

Evakuowane urządzenie drogi żelaznej Rowieńskiej, Sobieraj Marja, zamieszkała w Helenówku...

dziłono im różne rzeczy, które były złożone w kufra i przechowywane w komórce a stróża domu przy ul. Wysokiej 27, wartość ogólnej 56,700 mk.

Ofiary.

złożone w adm. „Głosu Pol.“

Na Żołnierza Polskiego.

- Kamińska Anna mk. 100. 417. Centnarowski Rajnold mk. 100. 418. Drzemajło Władysław mk. 100. 419. Stolarski Bernard mk. 100. 420. Iwanow Leonid mk. 100. 421. Suchorzewski Henryk mk. 50. 422. Swerednik Włodzimierz mk. 50. 423. Szulecki Stanisław mk. 50. 425. Wlerchowski Bohdan mk. 100. 426. Kuzmowski Józef mk. 100. 427. Herman Sochaczewski mk. 100. 461. Markert Lucio mk. 100. 430. Jan Szczeniński mk. 50. 438. Inżynier Nusbaum mk. 50. 442. Ogród „Helenów“ mk. 40. 448. Hologreberowie, Różyccy, Wejnberzaki mk. 300. 451. A. K. dług, nieprzyjęty przez p. M. mk. 100. 454.

Na Czerwony Krzyż.

- Zawistowski Franciszek mk. 20. 435. Jan Szczeniński mk. 200. 437. B. Barański mk. 500. 449. P. Wojciechowski mk. 50. 450. Beziemiennie mk. 50. 455. A. F. mk. 250. 460. Oficerowie intend. okr. gen. Grodna mk. 800. 462. Maksowie Szreter mk. 1000. 464.

Na Żołnierza Uzdrawieńca.

- Lala Kasłówna mk. 100. 444. Zebrane na imieninach p. Loli Singerówny mk. 1,200. 445. Berek Nasielski i Abram Łuski mk. 400. 469.

Trupa Wileńska o g. 8.15 w. RODZINA Dziś o g. 8.15 w. Rodzina. Ceny popularne!

KINO POLONIA. Konstantynowska 16. Dzisiaj Premiera! Po raz pierwszy w Łodzi!

Krażymy wkoło tajemnicy... idziemy bezwiednie za cudną kobietą... otacza nas urok Tragedji. Noccy 24 kwietnia. Niezrównany, pełen tajemnicznych zakłiań dramat włoski w 5-ciu akt. z prologiem i epilogiem.

Tow. Akcyjne Manufaktury Wełnianej „Hugo Wulffsohn“ w Łodzi. Sprawozdanie za rok 1919. Bilans na 31 grudnia 1919. Aktywa. Pasywa. Podział zysku.

Märkische Oefen & Tonware-Fabrik G. m. Bb. Granienburg b. Berlin. Telefon 539. Teleg. Adr. Motela. dostarcza każdą ilość kolorowych gładkich płytek (Glätteofen) 2 razy wypalonych, szeregowa-nych (nieglazurów.) szlifowanych.

Dr. med. G. ZAND-TEGENBAUMOWA. Choroby kobiece i akuszeryja. 45-12. Przyjmuje od 4-6 wiecz. Zielona 22 3.

potrzebna zdolna modystka do kapeluszy (chrześcijańska). Magazyn mód „Felice“ Piotrkowska 114, albo prywatne mieszkanie Piotrkowska 117, Bertnier. 607-3.

Dr. med. K. Karnicki. przyjmuje chorych na oczy codz. od 11 pół do 21 pół. Konstanyńska 30. 462-3.

poszukuję dzieci do kompletów, kurs młodziej, starszej wstępnej, pierwszej klasy. Andrzeja 7, m. 8, 10-12 rano. 86-3.

Dr. med. Szarłota Ligerowa. Akuszeryja i choroby kobiece. Długa 46, róg Zielonej. Godz. przyjęcia od 4-6 po poł.

panna z wykształceniem gimnazjalnym, władająca językami: francuskim, niemieckim, polskim i rosyjskim poszukuje posady. Oferty „K. K.“ 648-2.

potrzebna zdolna modystka do kapeluszy (chrześcijańska). Magazyn mód „Felice“ Piotrkowska 114, albo prywatne mieszkanie Piotrkowska 117, Bertnier. 607-3.

potrzebna zdolna modystka do kapeluszy (chrześcijańska). Magazyn mód „Felice“ Piotrkowska 114, albo prywatne mieszkanie Piotrkowska 117, Bertnier. 607-3.

potrzebna zdolna modystka do kapeluszy (chrześcijańska). Magazyn mód „Felice“ Piotrkowska 114, albo prywatne mieszkanie Piotrkowska 117, Bertnier. 607-3.

potrzebna zdolna modystka do kapeluszy (chrześcijańska). Magazyn mód „Felice“ Piotrkowska 114, albo prywatne mieszkanie Piotrkowska 117, Bertnier. 607-3.

potrzebna zdolna modystka do kapeluszy (chrześcijańska). Magazyn mód „Felice“ Piotrkowska 114, albo prywatne mieszkanie Piotrkowska 117, Bertnier. 607-3.

MODES „Maison Nouvelle“ (Korngold w Warszawie) po powrocie z Paryża przyjeżdża z modelami zimowymi. Poszukujemy natychmiast 614-3. Monterów samodzielnych i pomocników A. Meister i S-ka Piotrkowska 158.